

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 november 4.

303. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Haladunk

Angliát nem páncélosai, nem elszigeteltsége, nem frontjai és nemzeti bankjának aranyrudai, nem is gyarmatai teszik a világ urává, hanem az engedelmesség, amivel államok és nemzetek alávetik magukat az angol diktatúrának. Az angol választások eredményéhez úgy igazodik minden európai kormányzat, mint a zenekar tagjai az A siphoz. Győztek a konzervatívok, Macdonald átadja helyét Baldwinnek s Európa minden államában átcsoportosulnak a politikai pártok, újra mérlegelnek a súlyok, a más beállítás más-másképpen mutatja meg a politika erőtenyezőit. De — pár nap múlva választ elnököt Amerika is s már latolgatják, hogy az angol választások eredménye mennyiben befolyásolja az elnökjelöltek kilátásait. Hogy Amerikának milyen döntő befolyása lehet az európai politikára, azt azok után, amik a háboruban történtek s a háboru után elmulasztottak, nem kell bizonyítani. Shaw-nak jóslata beigazolódott: a győztes háboru a világ gazdaság vezetését Angliából Amerikába vitte át. S most az angol választások még arra is kihatnak, hogy a világ gazdaság amerikai vezetésében milyen érvcsoportokat illesse meg az elsőség.

Érdekes megfigyelni, hogy az utolsó években milyen hatalmas mértékben növekedett meg a külpolitikai érdeklődés s vele együtt a külpolitikai értesültség is. Azelőtt az intelligensebb embert is zavarba lehetett hozni azzal, ha hirtelen megkérdezték, hogy a spanyol miniszterelnök, vagy ki vezeti az angol külügyi hivatalt. Ma minden újságolvasó tisztában van nemcsak az európai kormányok összeállításával, hanem az országok politikai pártjainak erőviszonyaival is. Már majdnem úgy tudtuk latolgatni az angol pártok választási kilátásait, mint a Zagreb-Budapest városközi mérkőzés sanszait. A politikai tájékozottságunk haladásának kétségtelen bizonyítéka, hogy a politikusokat és pártokat is kezdjük úgy ismerni mint a focistákat és a csapatokat. Az angol választási rendszert kezdjük jobban ismerni, mint a magunk adótörvényeit, s Dawes-javaslatokat legalább úgy ismerjük, mint ahogy az egymásután váltakozó belügyminiszterek — az alkotmányt. Tudjuk jól, hogy a német néppártnak milyen álláspontja volt a londoni konferencia megállapodásaival szemben, tudjuk, hogy a *Corriera della Sera* milyen párti, ismerjük az angol-orosz egyezmény tartalmát, Benes pénteken elmondott expozéját s a német pártok vá-

lasztási kiáltványait.

Ma már visszaemlékezni sem tudunk rá, hogy a tájékozatlanság milyen feneketlen sötétjében éltünk a háboru előtt. Azt sem tudtuk, hogy van a világon entente. Itt égett a kertünk alatt a balkán háboru s mi — azt hittük — páholyból nézzük a véres cirkuszt. Semmi sem volt unalmasabb olvasmány, mint a delegációk külügyi vitája és semmiféle tartotta az igazságtól és világosságtól olyan távol a tényeket s a készülődéseket, mint a külügyminiszterek tájékoztató expozéja.

A háboru s a háboru állandó sító béke jelenségei azonban azokra a nagy és eltéphetetlen összefüggésekre is fölnyitotta a szemeket, amelyek a geográfiai messzeségből s a látszólagos érdektelenség tulsó partjáról is meghatározzák életünket és sorsunkat. Rájöttünk arra, hogy a leg-hatalmasabb nép sem tarthatja magát urnak a portáján. Összefonódtak, összegabalyodtak egy-

másba sorsok és történelmek s a khaosz nagy rendszerében az országhatárok, mint furcsa, atavisztikus szentimentumok figyelmeztetnek bennünket a régen leomlott barrikádokra. A közlekedő erő törvénye szerint sülyednek el, vagy jutnak napfényre nralmak. Angliában most a konzervatívok emelkedtek uralomra s egész Európában — talán az egész világon — magukkal emelik a velük egy világnézleten s egy gazdasági érdeken osztozkodókat. Mint ahogy az egyik csőben emelkedő víz fölemeli a másikat cső vizét is.

Az emberiség kezdi megtanulni, hogy a politika nem uri huncutság s nem mulatság többé, hanem a nagyobb darab kenyérért és jobb életért vívott harc egyik hadszíntere. S ha valahol — akárhol — áttörik a frontot, nekünk is vissza kell vonulni. S ha valahol — akárhol — megindul az offenzíva, nekünk is előre kell menni.

A király sürgeti a válság megoldását

A radikális-párt kedden határoz — A helyzet teljesen bizonytalan — „Radics személyét el kell választani a horvát parasztpárttól“ írja a Demokratija

Beogradból jelentik: A hétfői nap nem hozott döntést a válságban s — bár az egész nap konferenciákkal telt el — még a radikális-párt sem állapodott meg a Timotievicsnek adandó válasz tekintetében. *Maga a király is sürgeti már a válság megoldását*, s a radikális-klub parlamenti ülésén többször közvetítették azt az üzenetét, hogy a párt álláspontjára nézve végleges határozatot kíván, a radikálisok nem tudtak megegyezni s kedden délelőtt 9 órára halasztották az ülés folytatását.

A hétfői napi beogradi politikai tárgyalások tengelye Radics szombati beszéde volt, amelynek hiteles szövege még mindig nem került nyilvánosságra. A *Vreme* és a *Politika* hétfői számukban pótlólag közlik a beszéd királysértő passzusait, amelyek miatt a beogradi rendőrség a két lap hétfői számát *elkobozta*. Egyes verziók szerint a királysértő passzusokat a *Politika zagrebi tudósítója hamisította bele a beszéd szövegébe*. Erre nézve vizsgálat is megindult, amely azonban eddig semmi pozitív eredményre nem vezetett. Annyi azonban bizonyos, hogy akár elhangzottak a Radicsnak imputált királysértő nyilatkozatok, akár nem, a horvát parasztpárt vezérének szombati beszéde kedvezőtlenül befolyásolja a szűkebb blokk viszonyát a Radics-párthoz.

Hétfőn a kora délelőtti órákban Davidovics Ljuba, Spahó, Korosec és Petrovics Nasztáz tanácskozással gyűltek össze a miniszterelnökségen. Tárgyalásuk közben érkezett meg a Radics-párt kiküldöttje, aki rövid ideig szintén résztvett a meg-

beszélésen. A blokk vezetőinek Radics-hoz intézett táviratára, melyről legutóbbi számunkban már megemlékeztünk, hétfő estig nem érkezett válasz, úgy, hogy a szűkebb blokknak a Radics-párthoz való viszonya változatlanul a Radics szombati beszédének hatása alatt áll.

Davidovics Ljuba a déli órákban kihallgatáson volt a királynál, de az audiencia lefolyásáról minden felvilágosítást megtagadott az újságírók előtt.

A radikális-párt feltételei

A radikális-párt hétfőn egész délelőtt megbeszéléseket tartott, amelyek déli egy órakor fejeződtek be. Az ülésen a párt által vasárnap választott bizottság referált tanácskozásiáról és írásban foglalva előterjesztette azokat a feltételeket, amelyeket a radikális-párt nevében Timotievics Kosztának át kellene nyújtani. A beteriesztett feltétel-tervezet fölött hosszabb vita indult meg, amelynek során Jovanovics Ljuba helytelenítette azt, hogy a feltételeket írásban közölnék Timotievicssel, mert szerinte ez csak hosszadalmassá tenné és lényegesen megnehezítené a megegyezést. Ha a radikális-párt — mondotta Jovanovics — őszintén akarja a megegyezést szolgálni, akkor szóbeli tárgyalásokat kell folytatnia már csak azért is, mert az írásban foglalt feltételek akaratlanul is élesebbek, mint a szóbeliek.

Jovanovics Ljuba véleményéhez nagyon sokan csatlakoztak, szemmel láthatóan *mindazok, akik a megegyezéssel politikai hívei*. Az írásbeliség mellett viszont azok foglaltak állást, akik eddig a koncentrá-

meghúzására törekedtek. Az ülésen ebben a kérdésben végleges döntést nem hoztak, hanem a vitát a délutáni pártülésre halasztották.

Uj teru

Politikai körökben sokat beszélnek arról, hogy Timotievics akciójának előrehaladását nagyban segítették azok a híresztelések, amelyek egy új megoldásról úgy a radikális-párt, mint a blokk körében elterjedtek. Eszerint a koalíció sikertelensége esetén a korona hivatalnok-kormányt nevezne ki, amely nem támaszkodnék parlamenti többségre. Egyesek azt is tudni vélték, hogy ennek a kormánynak az élére is Timotievics Koszta volt kiszemelve, aki ígéretet nyert a királytól arra, hogy ha a koncentráció nem sikerülne, akkor előkelő politikusokból álló kormány megalakítására kap mandátumot és ebben a kormányban parlamenten kívül álló személyek is részt vennének. Ez a kabinet a hírek szerint megalkotná a rokkant-törvényt, amelyet egyik parlamenti párt sem hiusíthat meg és ha további munkája nehézségekbe ütköznék, akkor a parlamentet hosszabb időre elnapolnák.

Audienciák a királynál

Hétfőn délután igen mozgalmas volt a politikai élet.

A radikális parlamenti klub délután 4 órakor folytatta a délelőtti félbeszakított tanácskozásokat. Határozatot nem hoztak a Timotievicsnek adandó válasz tekintetében s az ülés folytatását kedden délelőtt 9 órára halasztották.

Az ülés után a tárgyalások folytatására kiküldött ötös bizottság a parlament elnöki szobájába gyűlt össze s késő estig folytak egymás között a megbeszélések. Közben érintkezésbe léptek Timotievics Kosztával s közölték vele a klub-ülés eddigi eredményeit.

Még a radikális-párt ülése alatt Jovanovics Ljubát a király magához kérte. Jovanovics el is hagyta az ülést s rövid audienciára az udvarba ment. Kihallgatás után pedig Pasicot kereste fel a lakásán. Este Timotievics is kihallgatáson jelent meg a királynál, az audiencia rövid ideig tartott. A kihallgatáson levő politikusok az audiencia anyagáról nem nyilatkoztak.

A legnagyobb érdeklődéssel várták a radikális-párt határozatát. A várakozókat azonban csalódás érte, mert a radikális-párt most sem határozott. A blokk vezetői ezalatt a miniszterelnökségen tanácskoztak. A tanácskozáson részt vett Dacevics is, a Radics-párt Beogradban időző tagja. Sok érdeklődő képviselő jelent meg a miniszterelnökségen, azonban a tanácskozással semmi pozitív értesülés nem szivárgott ki. Abban megegyeznek a vélemények, hogy a helyzet régen nem volt olyan bizonytalan mint amilyen most.

A kisebb pártok

közül egyedül a földmives-párt tartott ma ülést. Elhatározták, hogy szóbeli uton fognak válaszolni Timotievics ajánlatára. A párt elvben nem ellenzi a koncentrációt. Támogatásában azonban régi kíván-

ságát teljesítését követeli, ezek között a földbirtokosok hiteléről szóló törvény megszavazását.

Radics válasza

a blokk vezetőinek sürgönyére megérkezett, azonban annak tartalmát még egyelőre nem hozták nyilvánosságra.

"Radics gyakran és megfontolatlanul beszél"

A szűkebb blokk vezetőinek álláspontjára következtetni lehet a *Demokratija* vezércikkéből, amely szerint a horvát köztársasági parasztpártot el kell választani — ha a vele való együttműködésről van szó — Radics István személyétől és a párt kommunikéit kell irányadóknak tekinteni, nem Radics beszédeit.

A parasztpárttal és képviselői klubjával — írja a lap — a blokk együttműködése minden nap szorosabb lesz. Viszont ami Radics beszédeit illeti, világos, hogy a blokk nem veheti magára a felelősséget e beszédek sok kitéveléért, még akkor sem, ha azok eredeti formájukból kiforgatva láttak is napvilágot a beogradi sajtók egy részében. Radics gyakran és megfontolatlanul beszél. Ezt a korlátlan szabadságot azonban Radics a jelenlegi helyzetben nem szabadna, hogy vegye magának. Különböző is többször figyelemztették és intették és ez a legutóbbi, szombati beszéde alkalmával is megtörtént, amelyet egyébként csak a beogradi lapok kivonatos közléseiből lehet megírni.

Radics nem lép érintkezésbe Pasicsal és Pribicsevicssel

Zagrebból jelentik: A *Vecser*-nek Radics István nyilatkozott és kijelentette, hogy telefonon beszélt *Bacsinicssal*, akinek *Timotievics* kijelentette, hogy *Pasics hajlandó belépni a koncentrációba, de előbb Radicsnak kell nyilatkoznia, hogy az alkotmány mely pontjait akarja revízió alá venni*. Radics kijelentette erre, hogy *Pasicsal és Pribicsevicssel nem akar érintkezésbe lépni*, mert nem akar egy újabb zagrebi jegyzőkönyvet.

— Timotievicsét egyébként tisztességes embernek tartom — mondta Radics.

Radics szombati beszédét egyébként közli a zagrebi *Obzor* is ugyan csak három helyen nagyobb kihagyásokkal, azzal a megjegyzéssel, hogy ezek a részletek a sajtótör-

vény értelmében nem közölhetők.

A blokk körében még mindig erősen tartja magát az a feltevés, hogy a beszédet meghamisították és várják Radics nyilatkozatát.

Az adófizetés odisszeája

Napokig kell az adófizetőknek ácsorogniok, míg sorra kerülnek Egy adófizető polgár följegyzései

Hónapokkal ezelőtt vetették ki a hadijövedelem- és vagyonadókat és az erről szóló értesítések kikézbítésére most van folyamában. Az értesítés vételéről számított tizenöt napon belül pedig fizetni kell, mert másképpen kéréseket lenél végrehajtják az embert. Kell tehát fizetni, de nem lehet. Vagy legalább is napokat kell előbb eltölteni a városházán, amíg a szegény adófizető abban a kegyben részesül, hogy a pénzt elfogadják.

A rejtélyes számoszlopok

Október 16-án kézbesítette a városi adóhivatal egyik kézbesítője a hadiadóimról szóló értesítést. Egy hatalmas ív, amelyen száznál több szám van, olyan gondosan elrendezve, hogy ember legyen a talpán, aki ebből meg tudja állapítani, mennyi az adókövetés. Az ívhez még egy pótvív van gombostűvel gondosan hozzátűzve, ezen megint százegethárny számszámjegyet, külön csoportosítva az 1917, 1918. és 1919. évekre kivett adók szerint, azonban ugyanolyan zavarbaejtően, mint a főív. Néhány napot töltöttem azzal, hogy próbálgattam megállapítani, mennyi az adóm, a cirill szöveget egy joghallgató ismerősömmel lefordítottam, a számoszlopokra nézve pedig egy adóhivatali tisztviselőtől kértem felvilágosítást, de az őszintén megmondta, hogy ő sem ismeri ki magát. Lemondtam minden reményről, hogy eredményre jutok, elhatároztam tehát, hogy pontosan a határidő lejártá előtt, vagyis október 30-án be fogom fizetni az adóimat. Temérdek szaladgálás és hitel-hajszolás után meg is szereztem a pénzt és elindultam 30-án reggel nyolc órakor a városi adóhivatalba.

Ember tervez — az adóhivatal végez

Az adóhivatal folyosóján félkilenckor, amikor odaértem, már százakra menő

tömeg tolongott. Főképpen gazdák és sok asszony.

— Maguk mind adót akarnak fizetni? — kérdeztem.

— Már napok óta ácsorgunk itt, — volt egy öreg bunyevác-gazda válasza — de nem kerül ránk a sor.

Nagyobb bizonyág kedvéért rámutattam az adóhivatal folyosójának padjain egész kényelmesen elhelyezkedett társaira. A legtöbbszörük már úgy berendezkedett, mintha napokig itt kellene lakni. Még élelmet is hoztak magukkal. Mit tehettem egyebet, beálltam a végtelen hosszú sorba az adóhivatal 62-ös számú szobája előtt. Itt kell bemutatni az adóértesítést, ennek alapján aztán kiszámítják a fizetendő hadinyereség-, jövedelmi- és vagyonadó összegét, adnak egy új ívet, amivel az adópénztárnál be kell fizetni a pénzt, ott kap az ember egy nyugtát, ezzel megint vissza kell menni a 62-ös szobába, ott ismét könyvelnek és azután végetér a procedura. Ez azonban csak elméletben megy ilyen könnyen. A gyakorlatban nem. Egész délelőtt ácsorogtam a folyosón, elolvastam reggeli lapomat, meg a Színházi Életet és egy regényt, amíg déltájban sorra kerültem. Végre! — lélekztem fel megkönnyebbülve, de korai volt az öröömöm. A 62-ös szobában egy hivatalnok megvizsgálta az adóértesítést előlről is, meg hátulról is, majd zordonul megállapította:

— Ez nincs rendben! Tessék felmenni a második emelet nyolcvanötösbe, ott majd kiegészítik az ívet.

A nyolcvanötös számú szobában az állami adóhivatal közegei dolgoznak. Ott is kellett várakoznom egy félórát, majd sorra kerültem, keresztkérdéseket intéztek hozzám, újabb számokat írtak az ívre és végül elbocsátottak. Amikor visszaértem az első emelet 62-ös szobába, éppen egy óra volt. A hivatalos

óra befejeződött. Az eredménytelenül várakozó gazdákat elküldték azzal, hogy jöjjenek másnap. Nagy volt a zugolódás. Az adófőnök helyettese kérdéseimre megnyugtatóan:

— Nem kell itt sokáig várakozni. Csak persze, egyes nagyságos urak tízenegy órakor jönnek és mert délig nem kerülnek sorra, panaszkodnak. Aki pontosan jön, az végez egy délelőtt alatt... Az adófizetők kórusa nem erősítette meg ezt az állítást.

Ha nem kerülsz sorra — végrehajtanak

Másnap, október 31-én ismét pontosan megjelentem az adóhivatalban. Megint csak déltájban került rám a sor, ekkor azonban már meg volt elégedve az ívekkel a 62-ös szoba hivatalnok és a pénztárhoz utasított. De mert már dél volt és a pénztár csak tizenkét óráig van nyitva, nem lehetett fizetni. Ismét féleredménnyel távoztam.

Most két pihenőnap következett. November 1-én és 2-án ünnep volt, kipihenhettem hát az előző napok ácsorgásának fáradalmait. Hétfőn reggel azután friss erővel mentem fel a városházára. Egyenesen az adópénztárhoz, ahol megint kettes párcokban úgy álltak az emberek, mint a háboru alatt a zsirosztásnál. Én már nagyon hátra kerültem. Egész délelőtt volt alkalmam a panaszkat hallgatni.

— Hetivásár van és itt kell tölteni az egész napot — panaszkodtak a szállásiak. — Aztán meglehet, hogy még ma se kerülünk sorra,

Valóban százával tolongtak az emberek az egyetlen pénztárablak előtt. Dél lett, a pénztárt bezárták és megint lemaradtunk vagy huszan. No nem baj, holnap már biztosan végzünk.

Otthon kellemetlen hír fogadott. Amíg én az adóhivatalban ácsorogtam három napig, lejárt a fizetés tizenöt napos határideje és ezért végrehajtanak akartak. A végrehajtó ugyan eltávozott, amikor megmagyarázták neki, hogy már napok óta mással se foglalkozom, mint csak adót fizetek, de azért a kiszállási díját: hatvan dinárt bevasalják rajtam... Az adómat holnap valahogy csak rákényszerítem az adóhivatalra, de most csak attól félek, hogy a végrehajtó kiszállási díjának lefizetése végett megint napokra be kell majd szállásolnom magamat a városházán... (I. I.)

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy a háborus emlékiratok mulatságosnak nem nevezhető tömkelegében, abban a papírozónban, mely elborítással fenyegeti a világot, érdekes és furcsa memoár jelenik meg a *Morning Post* hasábjain, folytatásokban s szerzője nem más, mint Lord Bertie, ki háborus naplóját teszi közzé. Az angolok azt mondják róla, hogy nagy diplomata volt. 1903-ban római nagykövet, 1905-ben Párisban van, *Clemenceau* megszereti, két sugárzó levéllel tiszteli meg őt a Tigris. Diplomátának nem kell nagyobb bizonyítvány.

Az angol diplomata meglepő őszinteséggel s szabadszínűséggel nyilatkozik mindenről. 1914 október 14-én ezt írja: — Remélem, hogy a román király halála majd megváltoztatja az ország kormányának a magatartását, (Románia akkor még semleges volt.) Kötve hiszem, hogy Olaszország megmozdul Ausztria ellen, Olaszország csak ott áll majd és lesi, hogy a két párt közül melyik járul hozzá jobb állással. Az olaszok azt képzelik magukról, hogy jóval föltötte állanak a régi rómaiaknak s arra vannak rendezve, hogy a Földközi-tenger nagyhatalma legyenek. Tunisz, Málta, Egyiptom és a török-szigetek urai. Olaszország feltétlenül a győző segítségére siet...

TUDJA-E, hogy az amerikai feminizmus milyen elszánt és káros? Az angol szuffragetteket hőstetteiről sokat hallottunk, de az észmei feminizmus Amerikában még erősebb. Felice Ferrero egy newyorki levélben így vázolja az ottani állapotokat:

— Az amerikai nők négy esztendő óta rendelkeznek már a férfiak minden politikai jogával. Gyakorolják is ezt többé vagy kevésbé szorgalmasan; valószínű-

leg nem szorgalmasabban vagy hanyagabban, mint a férfiak. Valaki azt remélte, hogy a nők jelenléte legalább is megnemesíti a politikai szokásokat; de ez a remény is füstbe ment. A nők engedtek a szokásoknak és nem a szokások a nőknek. Ahol dohányoztak, a nők jelenléte nem szüntette meg a dohányzást, hanem a dohányzás hódította meg a nőket, kik dohányozni kezdtek, mint a törökbasák; ahol a nők nélkül ittak, most a nőkkel együtt isznak és a nők különös előszeretettel tekintenek a *cocktails*-re; ahol a férfiak inguiban dolgoztak, nem huznak magukra kabátot; és a nők még egy lépéssel tovább mentek, amennyiben munkájukat kivágott mellél és csupasz karral végzik; ahol a férfiak káromkodtak, ott a nők is megtanultak bánni a férfiaság e fegyverével, még pedig úgy, hogy szenvedélyesen. Nem érzik a politikában a nők behatolása, mert a politika semleges szörnny, mely fölfalja és magához hasonítja, kik közelébe érnek nemre, korra vagy hivatalára való tekintet nélkül.

Mulatságos esetet beszél el arravonatkozóan, hogy hova fajult el a feminizmus ádázkodása. Az amerikai hölgyek manapság már azt is szégyenlik, hogy sutba kell vetni leánynevüket és férfiek nevét kell használniok. Egy állami hivatalnoknő utóbb a fizetési nyugtára átalította odairni férje nevét, csak leánykori nevét használta. Erre a miniszterium kerekén megtagadta az összeg kifizetését.

Sokáig tartott a huzavona, míg aztán a harcok hölgy pironkodva és méltatlankodva odakanvarintotta a férje nvét.

TUDJA-E, hogy micsoda a versaillesi botrány?

Kettő van. Az egyik már elmúlóban. A másik a tetőpontján.

Az előző botrány központja egy né-

met mozivállalkozó, kinek sikerült megszereznie az engedélyt, hogy Versaillesben, a régi királyok parkjában mozidarabot vehessen föl. Egy napon, mikor a muzeumok s a királyi kertek be voltak zárva és kevesen jártak arra, föl-vonultatta a berregő mozigép előtt színészeit, de nem történelmi jelmezekben, hanem a hölgyeket anyaszült-meztelenül. Pár ór észrevette ezt és jelentést tett, mire a sajtóban fölháborodás zúdult föl, hogy egy mozigépzató ilyen módon akarja megrálgalmazni a franciákat a külföld előtt. Utána is iramodtak, de akkor a szemfülés német már túl volt a határon, kerekét oldott.

A második botrány még szembező-kőbb, s bárki meggyőződhet róla, aki egy tekintetet vet a gyönyörűséges versaillesi kertek új fényképére. Szent-ségtelen kezek ledöntötték a versaillesi park évszázados tölgyeit. Legalább megint egy évszázad kell ahhoz, hogy a park visszakapja a régi képét.

Egy csomó favágó *Chaussemiche* mérnök vezetése alatt, kire a kert gondozását bízták, romboló dühvel kivágta azokat a pompás, árnyékos tölgyeket, melyek a *Mansart* oszlopcarnokát körül-vették és ennek a műremeknek páratlan keretet alkottak.

A mérnököt most támadják a hirlapok. Ő csak azzal védekezik, hogy *Mansart* oszlopcarnokát a tölgyek bármikor összetörhették volna, hogyha a vihar valamelyiküket fölborította. Ez a kifogása nem állja meg a helyét. A fák, mint a vizsgálat kiderítette, mind egészségesek. Erre a mérnök azzal védekezett, hogy vissza akarta adni a parknak azt a jellegét, melyet XIV. Lajos korában mutatott, mikor az oszlopcarnokot már messziről látni lehetett. Bár-hogyan is van és bármilyen módon büntetik meg ezt a barbár uifót, a versaillesi park a mi életünkben már kusza és

puszta lesz. A párisi humoristák azt állítják, hogy a hóboros ötletet nyilván a mai nők bolondériája adta, kik rövidre vágatják a hajukat.

*

TUDJA-E, hogy irt Anatole France. Titkárja J. J. Bousson most elmeséli egy kis füzetben, melyet íróbarátjáról szóló emlékek, élmények töltenek meg.

Dolgozási módjában különböző mozzanatok vannak. Az ihlet nyugodt lázában először papirdarabokra veti gondolatait, egyenes, furcsa, fenyegető betűvel, aztán tüstént a nyomdába küldi, anélkül, hogy kijavítaná, vagy átnézné őket. Mikor megérkezik a kefelevonot, íróasztalához ül és akkor jön a hadd-el-hadd. Törlések, packák, visszautalások, cikornyás jelek, kigyzó vonalak bolygatják meg szavainak, mondásainak, szakaszainak eredeti rendjét. Aztán újra nyomdába küldi a már kijavított kéziratot még ötször, vagy hatszor. Nem szerették a nyomdászok. Ezért szerették annyira az olvasók.

Egy napon így kiáltott fel: — Ó, az olló. Ki tudja, az olló hasznosságát megénekelni az irodalomban. A nagy író mindig ludtollal az ujjai között képzelik el: az az ő fegyvere. Szeretném, ha ollóval festerének le, mint holmi foltozó vargát.

A *Jeanne d'Arc* első levonatait hatalmas kertész ollóval nyírálta szét, ész-szevíssa metél minden mondatot és szót, mint holmi öreg szabó. Egy kart-hauzi türelmével vette tühegyre mondatait, összepárosította és elválasztotta, mindig új és más változatokat keresett. Miután pedig vagy harmincszor javított, így szólt:

— Győzelem. És e sok munka eredményeképp az utolsó mondatok — elsőké lettek.

HIREK

•••

— **A londoni Balkán Komité elnöke Beogradba érkezett.** Beogradból jelentik: Sir Eduard Boyle, a londoni Balkán Komité elnöke vasárnap este feleségével együtt Beogradba érkezett. Sir Boyle a balkáni viszonyok tanulmányozását tűzte ki utazása céljává és Montenegrón, Délszerbián át előbb Bulgáriába ment, ahonnan most tért vissza. A beogradi pályaudvaron az angol politikust Gavrilovics külügyminiszteriumi titkár fogadta. Boyle és felesége a perrónon rövid beszélgetést folytattak Seton Watson angol publicista feleségével, aki Trifunovics Misa volt miniszter kíséretében várta a London felé induló expresst, majd a Palace-szállóba hajtottak, ahol megszálltak. Sir Eduard Boyle körülbelül egy hétig szándakozik Beogradban időzni.

— **Beteg a szubotici államügyész vezetője.** A szubotici államügyész vezetője, Marusics Koszta hétfőn műtétnek vetette alá magát. A műtét, melyet Malusev Dusán dr. városi orvos végzett, jól sikerült. A teljes gyógyulás azonban hosszabb időt fog igénybe venni. Marusics Koszta államügyész felgyógyulásáig Vasziljevics Ljuba dr. államügyész vezeti a szubotici ügyészséget.

— **Ujabb vérengzések Besszarábiában.** Bukarestből jelentik: Jakubeszki parasztpárti képviselő újabb véres atrocitást hozott a parlament tudomására. Interpellációja szerint az elmúlt héten Blahteovo besszarabiai községben a csendőrség a falu tizenhárom lakosát letartóztatta azzal a váddal, hogy résztvettek a tatárbanari lázadásban, noha Tatarbanar 60 kilométernyire fekszik a községtől. A tizenhárom letartóztatott embert a csendőrök kivitték a falu határába és agyonlőtték őket. Nehogy azonban megismétlődhessék a Benia községben történt eset, ahol hasonló körülmények közt egy Silatov nevű paraszt megmenekült és nyilvánosságra hozta a csendőrök vérengzését, a blahteovói csendőrök elővigyázatosabbak voltak és magukkal vitték Pobaru Péter községi alorvost is, hogy a beállott halált konstatálja. Miután az orvos teljesítette kötelességét, a csendőrök őt is agyonlőtték.

— **Uj repülési rekordot állított fel egy magyar aviatikus.** Budapestről jelentik: Kaszala Károly aviatikus hétfőn délután három órakor a mátyásföldi repülőtéren felszállt egy Lampich-Torockai típusú segédmotorral ellátott vitorlás repülőgépen és átlagos 600 méteres magasságban 1 óra 36 percig volt a levegőben, amivel új rekordot állított fel. Az aviatikus a jövő héten újabb kísérletet fog tenni.

— **Franciaországban ellenőrzik az idegenek tanácskozását.** Párisból jelentik a Havas-ügynökség: A hivatalos lap rendeletet közöl, amellyel a belügyminiszter szabályozza az idegenek franciaországi tartózkodását. Külön szakasz intézkedik azoknak az igazolványoknak kiadásáról és visszavonásáról, amelyek különösen a munkások számára, tartózkodási engedélyül szolgálnak.

— **A „Rousz“ új vezetősége.** Vasárnap délután a tagok nagy érdeklődése mellett tartotta meg a „Rousz“ zsidó ifjusági kulturegyesület tisztújító közgyűlését. Az új vezetőség tagjai a következők: Klein György elnök, Klein Ernő alelnök, Ripp Hugó főtitkár, Niederländer Sándor és Singer László titkárok, Bányai István, Mezei Imre jegyzők, Kornhauser Odón pénztáros, Schlesinger Maca ellenőr, Fehérvári Ilonka könyvtáros és Mendelsohn László ház-nagy. Ugyancsak vasárnap választották meg a 30 tagú választmányt is.

— **A zemun-beogradi személyszállító hajó balesete.** Beogradból jelentik: A Beograd és Zemun közt közlekedő Vardar személyszállító hajó, amely hétfőn délután két órakor indult el Beogradból, a jobb Duna-ágban zátonyra futott és megfeneklett. A hajón öt-száz utas volt, akik közt pánik keletkezett, a hajó személyzetének azonban sikerült a rendet fenntartani és az utasokat megnyugtanni. Félóra mulva mentőhajó érkezett, amely a megsérült Vardar bevontatta a zemuni kikötőbe.

— **Ifjabb Szemző Gyulát párbajvétség miatt elítélték.** Budapestről jelentik: Ifjabb Szemző Gyula és Székely Imre magánhivatalnok ez év májusában szóváltásból kifolyólag támadt lovagias ügyük elintézéséül kardpárbajt vívtak, amelyben mindketten megsebesültek. Az ügyészség párbajvétség címén vádat emelt ellenük. A budapesti törvényszék mindkét vádlottat 15—15 napi államfogházra ítélte.

— **Előadás és teadélután a Francia-klubban.** Csütörtökön, november 6-ikán délután félhat órakor a szubotici Francia klubban dr. Szávics Jovan egyetemi docens előadást tart: A nőről. — A klub ebben az idényben is meg fogja tartani teadélutánjait. Az első thedantsant-t november 8-ikán a Trokadero helyiségeiben rendezik.

— **Szobrásznóból néger szakácsnő.** Szenteleky Kornél legutóbbi, „Bábel népei a Montparnasse-on“ című tárcájába hajmeresztően értelemzavaró sajtóhiba csuszott bele. A szubtilis írásban egy néger szobrásznőről van szó, akinek finom, fekete kezéről, tartalmas, szellemes beszédéről az író lírai elérékenyüléssel emlékezik meg. Ezt a néger szobrásznőt a szedőgép ördöge egyszerűen átváltoztatta néger szakácsnővé. A szakácsnői pálya manapság jóval jobboldalibb ugyan, mint a szobrásznői, a sajtóhibát azonban mégis helyre kell igazítanunk azoknak az olvasóinknak megnyugtására, akik a tárca megjelenése óta egyre azon törők a fejüket, hogy a néger szakácsnők miért fognak finom, fekete kezükben egész nap vésőt és kalapácsot?

— **A szubotici Jogászegyesület ülése.** A szubotici jogászegyesület november 7-ikén délután félhat órakor a törvényszék épületében lévő klubhelyiségében ülést tart a következő napirenddel: Jelentés a zagrebi Jogász-kongresszusról. Az 1924—25. évi munkaprogram. Interpellációk és javaslatok.

— **Öngyilkos lett egy magyar diák Párisban.** Párisból jelentik: A Matin közlése szerint a saint-germaini erdőben egy fiatal ember holttestére akadtak, akinek homlokán revolverből lőtt seb volt. A nála talált iratokból megállapították, hogy az illető Pavloczki Ábrahám 23 éves magyar diák, aki több mint egy éve tartózkodott Párisban, ahol fivérével együtt egy gyárban is alkalmazva volt. Legutóbb elköltözött lakásáról és azt mondta szállásadósnőjének, hogy Németországba utazik.

— **Felbontották a meggyilkolt Egyedi Artur végrendeletét.** Budapestről jelentik: A tragikus körülmények között elhunyt Egyedi Artur végrendeletét hétfőn hirdették ki a budapesti központi bíróságon. Az 1916-ban kelt végrendelet szerint Egyedi Artur négyezer holdnyi birtokára és készpénzére általános örököséivé gyermekeit rendeli, mégpedig egy-egy harmadrésben Ilonka (Froreich Ernőné) és Mariska, egyhatod részben pedig Margit leányát. A fenmaradó egyhatodrészt Ilonka és Mariska Egyedi halála idejében életben lévő és születendő gyermekeire hagyja. Azt a rendelkezést, a mellyel Margit leányának kevesebbet hagy, mint másik két gyermekének, azal indokolja, hogy Elischerné Egyedi Margit kedvezőbb anyagi helyzetben van, mint nővérei. Feleségének évjárdékat biztosított, a mai értékben körülbelül háromszázmillió koronát.

— **Bezárják a soproni bányászati főiskolát.** Budapestről jelentik: A soproni erdészeti és bányászati főiskola nem kezdhetette meg hétfőn előadásait, mert a minisztertanács nem hagyta jóvá a diákság és az iskola rektora közt létrejött megállapodást, amely szerint az ifjuság nem köteles aláírni a jelentkező ívet. A magyar kormány ragaszkodik ahhoz, hogy az ifjuság az ívet aláírja. Sopronban egész bizonyosra veszik, hogy ezek után el fogják rendelni a főiskolának erre a félévre való bezárását. A másik hasonló affér, a szegedi egyetem botránya viszont elsimult úgy, hogy az egyetemi tanács szombaton ismét engedélyezte a zsidó hallgatóknak a bonctani gyakorlatok látogatását.

— **Dr. Jócics Milorád nyilatkozata.** Dr. Jócics Milorád novisadi főállamügyész, a halálra kaszabolt Jócics Fedor atyja, annak közlését kéri, hogy téves az a hír, mintha ő a novisadi hadbíró-ságot a hadügyminiszteriumban följelentette volna, vagy följelenteni szándékozna. Dr. Jócics ilyen nyilatkozatot senki előtt nem tett és Jenő fia sem mondhatta, hogy a hadbíró-ság ellen följelentés történt vagy fog történni.

— **Felmentették állásától a szubotici bejelentőhivatal főnökét.** A belügyminiszterium felmentette állásától Rakus Radota rendőrkapitányt, a szubotici bejelentőhivatal főnökét. Rakus rendőrkapitány hétfőn már át is adta hivatalát, de helyét csak Cetina Zsarkó rendőrkapitány hazatérése után fogják betölteni.

— **A Magyar Párt alakuló gyűlése Temerinben.** E hó 23-án tartja alakuló nagygyűlését a temerini Magyar Párt. A nagygyűlésen az országos Magyar Párt vezetői is meg fognak jelenni.

— **Városi közgyűlés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dr. Risztics Milán bácsmegyei és noviszadi főispán vasárnap Noviszadon időzött, amely alkalommal hozzájárult dr. Stefanovics Zsarkó polgármester azon előterjesztéséhez, hogy jövő hétre közgyűlésre hívják egybe a kiszélesített tanácsot. A Davidovics-kormány uralma óta ez lesz az első közgyűlés Noviszadon.

— **Változások a kikindai törvényszéken.** Kikindáról jelentik: Az igazságügyminiszter Raicsevics Steván kikindai vizsgálóbíró a sztariyecseji járásbíró-sághoz, dr. Moskovita Jerkó államügyészt pedig a szombori törvényszékhez bírónak nevezte ki. Dr. Bojanics Péter kikindai törvényszéki bíró lemondott állásáról.

— **A kikindai közgyűlés egy rendőrkapitány ellen.** Szombaton délután tartotta Kikinda város kiszélesített tanácsa rendes havi közgyűlését. A közgyűlésen Nikolajevics Tihámér polgármester távollétében Rotarov Zsvojin rendőrkapitány elnökölt. A közgyűlés meglehetősen izgalmas közt tárgyalta a belügyminiszter leiratát, amely Markovics Pera alkapitány kinevezéséről értesítette a várost. Markovicsot az előző kormány feltűggesztette a közgyűlést azt határozta, hogy küldöttséget meneszt Beogradba s kéri fogja Markovics kinevezésének visszavonását. Az építésügyi miniszterium értesítette a várost, hogy a Kikinda-Banatski-Arangyelovo-i állami és a Szerbcernya-Hajfeld-Kikinda közti utat kikövezik. A város kérte, hogy a Pansevo-Kikinda-t utat, amely Kikindáig ki van kövezve építsék ki Oroszlámosig. A közgyűlés 25.000 dinár hozzájárulást szavazott meg a Kikindán felállítandó tüdőbeteg gondozó fenntartásához.

— **Vizsgálat a noviszadi vámháboru ügyében.** Noviszadról jelentik: Dimitrievics Dimitrije, a beograd fővámgazgató az ismeretes noviszadi vámháboru ügyében vasárnap néhány órát Noviszadon töltött. A fővámgazgató anélkül, hogy a panaszos felek valamelyikével is érintkezést keresett volna, visszautazott Beogradba.

— **Katholikus érseki palotát és székesegyházat építenek Beogradban.** Beogradból jelentik: Rodics Rafael, a Szentszék által nemrég kinevezett beogradi érsek elhatározta, hogy akciót indít abból a célból, hogy a beogradi római katolikus érsekség méltó rezidenciához jusson. Az érseki rezidencia fölépítéséhez szükséges tőke egy részét országos gyűjtés útján hoznák össze és egyidejűleg gyűjtés indulna a beogradi katolikus székesegyház építési alapjára is, mert a mostani Krunskauccai katolikus templom szerény méretei nem elegendők az egyre növekedő katolikus lakosság igényeinek kielégítésére.

— **Franciaországban letartóztattak egy német tábornokot.** Párisból jelentik: Patronius német tábornokot, aki a háboruban elesett fia sírjának látogatására Franciaországba utazott, a francia hatóságok letartóztatták. A tábornokot ugyanis a háboruban tanúsított magatartása miatt a francia haditörvényszék már régebben in contumaciam elítélte.

— **Az Üdv Hadseregének szervezkedése Jugoszláviában.** Beogradból jelentik: Hétfőn Beogradba érkezett sir Marc Disher, az Üdv Hadserege néven ismeretes világszervezet titkára. Sir Disher néhány napot fog tölteni Beogradban, ahol élénk akciót szándakozik kifejteni az Üdv Hadserege jugoszláviai szervezetének megalakítása iránt.

— **Három budapesti footballista került vasárnap kórházba.** Budapestről jelentik: Vasárnap délután a Halomuccai futball-pályán Kopácsi Sándor szerelőt játék közben megrukták. Életveszélyes állapotban szállították a Rókus-kórházba. — A Frangepán-uccai pályán ifj. Balogi Aladár 23 éves vasesztergályosnak a lábát törték el. A Telepi-uccai kórházban ápolják. — Az FTC pályán Palcsék Lászlót rugták meg úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

— **A noviszadi szerb nőegylet jótékonyági ünnepélye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb nőegylet vasárnap délután 5 órakor a Sloboda nagytermében fényesen sikerült jótékonyági ünnepélyt rendezett, amelyen a város társadalmának előkelőségei felekezeti és nemzeti különbség nélkül vettek részt. Ifjabb Ilin Dusán hegedűn adott elő néhány művészi zenészmotot. Dr. Petrovicsné Suboticáról Chopin Nocturne-jét játszotta, majd a hét képből álló előkép került bemutatásra. Porcellánbabáknak öltözött urileányok: Dungserszky Vancsa és Szonja, Vukics Anika, Ivkovic Vladica, Mogin Draginja, Petrovics Bébi, Markovics Vera, Andrics Jelena és Davidovac Olga festői csoportképeit dr. Stefanovics Zsarkóné rendezte sok hozzáértéssel és művészi érzéssel.

— **Öngyilkosságot követett el Dubrovnik volt főispánja.** Splitből jelentik: Grisogono Petar dr., a dubrovnik kerület volt főispánja a spliti Bellevue-szállodában föbelötte magát és azonnal meghalt. Grisogonót, aki korábban ügyvéd volt, a Pasics-kormány 1922-ben nevezte ki főispánnak, a Davidovics kormány azonban állásától felmentette. Amikor hivatalát az új főispánnak átadta, a pénztárban százötvenezer dinár hiányt találtak, ami miatt Grisogono dr. ellen fegyelmi eljárást indítottak. A volt főispán néhány nappal ezelőtt Splitbe ment, hogy ott ismerőseitől a hiány pótlására kölcsönt vegyen fel, ami azonban nem sikerült és ezért követte el az öngyilkosságot. Grisogonot özvegye és nyolc gyermeke gyászolja.

— **A szegénység senki szigetén** című szombati számunkban megjelent közleménnyel kapcsolatban Gyökérdei Németh Árpád István államvasuti gépész annak közlését kéri, hogy a szóbanforgó riport nem rá vonatkozik, mert családjával a legteljesebb harmóniában él.

— **Uj iskola a kanizsai határban.** Starakanizsától 8 kilométernyire fekvő *Ve-
lebit* dobrovoljac telepes községben a város 250.000 dinár költséggel új iskolát emeltetett. Az iskolaépítést vasárnap avatta fel ünnepélyesen *Petrovics* Jofia kanizsai gör. kel. lelkész. Az ünnepségen részt vettek *Panity* Antal polgármester, *Vukov* Oliger tanácsnok, *Tur-
naity* Milos gondnok, *Popovics* György tanügyi inspektor, *Prekajszi* Pero sentai, *Setyerov* Pero kanizsai tanfelügyelő.

— **Sorozatos vasuti szerencsétlenségek Romániában.** Aradról jelentik: A napokban három vasuti szerencsétlenség történt Romániában és csak a véletlenül múlt, hogy a szerencsétlenségeknek nem lettek súlyosabb következményei. Az egyik vasuti szerencsétlenség az arad-tóvisi vonalon Bányafalva közelében történt. A nyílt pályán a tehervonat alatt eltörték a sínek és a vonat kisklott. A másik katasztrófa már súlyosabb kimenetelű volt. A tövis-brassói vonalon Medgyes közelében szintörés következtében kisklott az Orient-expressz. A szerencsétlenségnek több súlyos sebesültje is van. A bukarest-csernovitzi vonalon Rannicul Sarat vasútállomás bejárójánál egy gyorsvonat siklott ki. Az egyik kocsi lecsúszott a földtől, leborult és a mozdony ilyen helyzetben vonszolta maga után mintegy harminc méternyire. Az utasok között óriási pánik tört ki. Többen kiugráltak a felborult kocsiból, miközben súlyos sérüléseket szenvedtek. A megindult vizsgálat folyamán kiderült, hogy a szerencsétlenség előidézője a tapasztalatlan mozdonyvezető volt, aki a megengedettnél nagyobb sebességgel vezette be a vonatot a vasútállomásra.

— **Nagy tüzkatasztrófa Tokióban.** Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint a régi császári palotában tűz ütött ki, amely a földrengés óta épült házak közül mintegy 700-at elpusztított. Közel 5000 ember ismét hajlék nélkül van. Sok ember életét veszítette.

— **Amerikai tiszt kalandja Szaloniki és Beograd közt.** Beogradból jelentik: A beogradi rendőrségen feljelentést tett Hughes Edinis amerikai tengerész-tiszt, hogy a Szaloniki-Beograd-i gyorsvonat hálókocsijában ismeretlen tettes ellopta a ruháját, amelyben az utlevélén kívül 405 dollár, 400 drachma, 10 olasz lira, 100 dinár és egy drágaköves aranygyűrű is volt. A pórujáró tisztet az amerikai követség új utlevéllel és utiköltéssel fogja ellátni, a rendőrség pedig megindította a nyomozást a tolvaj után.

I. M. Ovdia ügyvéde. Beograd. irodáját Kralja Petra-ucca sarok — Zmaj od Nočaja 12 a/I szám alá helyezte át. Telefon: 15-48.

— **Petrovaradin a ferencrendiek letelepítéséért.** Noviszadról jelentik: Még II. József császár elvette a Petrovaradinban letelepedett jezsuitáktól a várfeljárt melletti rendházukat és azt Petrovaradin városának ajándékozta. Amikor a békekötés után Cherso szigete Olaszországhoz csatoltatott, a ferencrendiek onnan elköltöztek és Petrovaradinban kaptak vendégszerető otthont. A petrovaradini ferencrendiek látják el most a vártemplom egyházi teendőit. Legutóbb Noviszadon járt dr. *Axamovics* Antal djakovói püspök és tárgyalt a várossal, hogy az adja a régi jezsuita rendházat a ferencrendiek rendelkezésére, mert különben a zagrebi ferencrendi főnökség Pancsevóra helyezi át a szerzeteseket, miután vízont onnan a minoriták Magyarországra költöztek. A püspök és a város nem tudtak megegyezni. Vasárnap ez ügyben a petrovaradini katolikus hívők a Jellasi-házban látogatott gyűlést tartottak és határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felszólítják a várost, hogy adja át a rendház használati jogát a ferencrendieknek. A gyűlés küldöttséget választott, amely felkéri dr. *Axamovics* püspököt, hogy ha a kérdés békés megoldást nyer, töltsön be a petrovaradini plébánosi stallumot.

Fegyházra ítélt kereskedő

Háromszázezer dinárral károsította meg a vasutat
Csalás a földött, de el nem küldött vagonokkal

Ez év nyarán furfangos csalásnak jöttek nyomára. *Halász* István szuboticei fakeskedő, — aki a múlt év végén a *Kaloria* című szentai-uti szén- és fátalep bérlője volt, — 320.000 dinár összegig megkárosította a vasutat oly módon, hogy a szuboticei teherpályaudvaron feladott szénét utánvétellel, de a feladott szénét nem küldte el, ellenben hamisított bizonylatok alapján felvette az utánvét összegét. Körülbelül husz vagon személt végezte ezt a manipulációt. Amikor csalására rájöttek, letartóztatták és a rendőrségen beismerő vallomást tett. A vasuti csalásokon kívül egyéb ügyben is folyt ellene eljárás. Az volt ellene a vád, hogy amikor még a »Kaloria« szén- és fátalepét bérelte *Éliás* Terézfiától, nagyobb mennyiségű szénét kapott bizományba, de arról nem számolt el.

Ezt a bűnügyet hétfőn tárgyalta a szuboticei törvényszéken *Pavlovics* István törvényszéki elnök tanácsa. A vádhatóságot *Vasziljevics* Ljuba dr. államügyész képviselte, a védelmet *Bélics* Radivoj dr. látta el.

Az elnök felszólítására a vádlott ismerteti az *Éliás*-féle elszámolásokat és nyugtákkal igazolja, hogy a céggel szemben fennálló tartozásait kiegyenlítette.

A vasuti csalás vádjával szemben a vádlott megismételte korábbi beismerő vallomását. Elmondja, hogy ez év január elején kezdte el a manipulációt. Tönkre mentem — mondja — és pénzre volt szükségem.

Az elnök: Hogy történt ez a manipuláció?

A vádlott: Feladtam egy vagon szénét Beeskerekre, 12.000 dinár utánvétellel, koholt címre. A vagon itt maradt Szubotícán és bekerült a fölös vágányra. A raktárnok kitöltötte a fuvarlevelet, mely a pénztárba került. Itt kiad-

ják a duplikátot és kiszámítják a fuvardíjat. Az elszámolást rendszeren vasuti alkalmazottal küldik az állomásra. Én elkértem, — mondja a vádlott, — ezeket az elszámolási iratokat azzal, hogy magam viszem azokat az állomásra. Az iratokat azonban megsemmisítettem s így soha sem történt intézkedés a feladott vagon elszállítására és az itt maradt az állomáson. Az utánvételi okmányt azonban megtartottam, elutaztam vele Beeskerekre. Az állomáson bementem abba az irodába, ahol az érkező áruk átvételét igazoló bélyegzők vannak. Amikor senki sem volt az irodában, lebélyegeztem az utánvételi okmányt. Ezzel visszajöttem Szubotícára, itt ráhamisítottam a nyugtára az aláírást, amivel igazolta, hogy a beeskereki pénztár felvette az utánvételi összeget és itt kifizették nekem a pénzt.

Az elnök: Hányszor csinálta ezt a manipulációt?

A vádlott: Nem tudom pontosan, de az összeg, amelyhez ilyen uton jutottam 270.000 dinárt tett ki.

Az elnök: Hogy jutottak a nyomára a manipulációnak?

A vádlott: Primitíven csináltam, rosszul csináltam és csak azért végezhettem ezt januártól júniusig, mert a vasutnál nagy a restancia és így az ellenőrzési munka is késedelmes.

Az elnök: Mit csinált a pénzzel?

A vádlott: Adósságokat fizettem.

Ezzel véget ért a vádlott kihallgatása és néhány tanút hallgattak ki, akik lényegtelen vallomást tettek.

A bíróság a vádlottat a vasut kárára elkövetett csalásban mondta ki bűnösnek és ezért három évi fegyházra ítélte el, három havi vizsgálati fogság beszámításával.

Az ítélet ellen az ügyész és a védő feleltek. Az ítélt vádlott továbbra is vizsgálati fogságban marad.

— **Egy hollandi gőzös elsüllyesztett egy olasz hajót.** Rómából jelentik: A speziai kikötőből kifelé indult az *Arion* olasz parti hajó, mikor bekanyarodott a Borneo hollandi gőzös. Az összeütközés oly erős volt, hogy az *Arion* percek alatt elsüllyedt.

— **Elgázolta a teherautó.** Noviszadról jelentik: Bán Gyula 59 éves petrovaradini lakost Petrovaradin főutóján egy katonai teherautó elgázolta. Haldokolva szállították be a közpórházba.

— **Eljegyzés.** Nagy Babát Somborból eljegyezte Beck Lajos Subotícáról. (Minden külön értesítés helvett.)

— **A novisadi selyemgyár új igazgatója.** Noviszadról jelentik: A kereskedelmi miniszter *Paszoljevics* Koszta volt nemzetgyűlési képviselőt a novisadi selyemgyár igazgatójává nevezte ki.

— **Fiatalkoruk betörőbandája Sentán.** Sentáról jelentik: *Dimitrijevic* Bosko sentai nagytrafikos üzletészomborbat éjjel betörők jártak. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a betörést V. M. tizenöt éves suhanc követte el. A fiatalkorú bűnös letartóztatása alkalmával bevallotta, hogy több társával együtt rablóbandát alakított. A betöréshez szükséges eszközöket a félbenmaradt katolikus templom falai között rejtették el. A nyomozás tovább folyik.

A szuboticei Izraelita Nőegylet teadélutánja. A szuboticei Izraelita Nőegylet és Népkönyha november hó 30-ikán, vasárnap délután 5 órakor műsoros teadélután rendez a Bárányszálló különtermében.

— **Ludendorff lovagias ügyei.** Párisból jelentik: A „Journal“ berlini jelentése szerint Ludendorff tábornagy több hajú tábornoko párbajra szándékozik kihívni.

— **Halálos villamoselgázolás, amelybe az egyik szemtanú is belehalt.** Budapestről jelentik: Szombaton este a Salgótarjáni uton a zsidó temető előtt a villamos elgázolta Gell Ferencét, egy kocsifényező feleségét. A tüzoltók emelték ki a kerek alól, de mire segítség érkezett, az asszony meghalt. A szerencsétlenség láttára egy hatvanöt év körüli nő összeesett és rögtön meghalt. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

— **Harc a drágaság ellen.** Noviszadról jelentik: Notáros Bogoljub drágasági kapitány ma megállapította a csemegekereskedések maximális árát. Az ott eladásra kerülő hentesáruk árát 2—3 dinárral, a finomabb csemegék árát 5—8 dinárral leszállította. Notáros kapitány csütörtökön a pékekkel és lisztkereskedőkkel tárgyal és meg fogja állapítani a péksütemény és liszt árakat.

— **Öngyilkos lett a meggyilkolt Philippe Daudet barátja.** Párisból jelentik: *Germaine* Berthon anarchista nő, aki agyonlőtte *Marius* Plateau, az Action Française szövetség főtitkárát, egy templomban méreggel öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették. Berthon elmondta, hogy több levelet írt, köztük egyet *Alphonse* Daudet-nak, amelyekben elmondja, mi kergette a halálba. *Germaine* Berthon a levélben elmondja, hogy kedvese volt *Philippe* Daudetnak.

— **Wild József Albrecht főhercegnél.** Budapestről jelentik: *Albrecht* főherceg csütörtök délután fogadta *Wild* József nemzetgyűlési képviselőt, aki ez alkalommal sajnálkozásának adott kifejezést azért, hogy Gömbös Gyulához intézett nyílt levelével a főherceg személyét is kapcsolatba hozták. *Wild* képviselő kijelentette, hogy meggyőződése szerint *Albrecht* főherceg távol áll Gömbös Gyula szervezkedési kísérletétől.

— **Magyar újságírók szindikátusa Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Csehszlovákia magyar újságírói szindikátust alakítanak, amelynek csupán hivatásos újságírók lehetnek tagjai, akik legalább két éve hivatásszerűen foglalkoznak újságírással, 21-ik életévüket betöltötték. A szindikátus alapszabályai azonosak a csehszlovák újságírók szindikátusának alapszabályaival.

— **Ujból megjelenik a noviszadi Srnao hetilapja.** Noviszadról jelentik: »Srbalija« címmel vasárnap jelent meg a Srnao újjáalakított hivatalos lapja, amelyet ezuntal ismét hetenként egyszer adnak ki. A lapnak *Szubotejszki* Szlavko a felelős szerkesztője. Az első szám vezércikke »Szerbek egyesüljétek« cím alatt a nemzeti alapon álló szerb egységért száll sikra.

— **Jegyzői kinevezés.** Király Lajos volt adaj jegyzőt a belügyminiszter ismét visszahelyezte állásába.

— **Különös öngyilkosság.** Budapestről jelentik: Pénteken este félkilenc órakor a Kálvin-téren beszállt egy fiatal ember egy bérkocsiba és azt az utasítást adta a kocsisnak, hogy vigye őt a Markó-uccába a mentőkhöz. A kocsis elindult és mikor befordult a Markó-uccába, hirtelen két lövés dördült el a kocsiban. Rosszat sejtve, a lovak közé vágott és abban a pillanatban, amikor a mentőkhöz ért, ujjában három lövés dördült el. A mentők a lövések zajára azonnal a helyszínén termettek, kiemelték a kocsiból a súlyosan sérült fiatal embert, hordágyra tették, de míg a mütőszobába értek vele, meghalt. Az öngyilkos *Mezey* Gyula, tizenkilencéves magánhivatalnok. Tettének oka ismeretlen.

Az »Antónia« próbái már serényen folynak. A Müppartolók Köre mindent megtesz, hogy az előadás kiállítás is elsőrangú legyen. A darabhoz teliesen új díszletek készülnek. A színpadon játszó zenét *Rácz* Pista zenekara szolgáltatja. A darab iránt nagy az érdeklődés. Jegyek már kaphatók.

— **Megerkeztek a frissítősü, világhírű póstyéni iszapkompresszok és az iszapkockák.** Valóságos istenáldása a szenvedő emberiségnek otthon naponként 2—4 dinár kiadással, minden különbözőbb előkészület nélkül, póstyéni iszapfüdőt, begöngyölést, borogatást csinálhat magának az ember. *Subotica* hírnév orvosai közül dr. *Ostrogonac* Géza, dr. *Kosztolányi* Árpád, dr. *Munk* Artur, dr. *Csovics* József, dr. *Wilhelm* Imre, dr. *Princz* Dezső orvosi attitűdökkel igazolták a póstyéni házi kúra eddigi kitűnő eredményeit. Dr. *Heizler* József szanatóriumába és firdőibe is bevezette és az egész Voivodina területén van ezen házi kúra dicséretével. Kiváló eredménnyel használható reumánál, ischiásnál, neuralgiánál, neurasteniánál, női betegségek-nél, exsudatumoknál, fagyos lábaknál és kezekenél, idegbetegségek-nél, érelmeszesedéssel kapcsolatos fájdalomknál, csonttörések utóhájainál, Psoriasisnál, köszvény-nél, Lumbago, Trombus, Skrofulosis, Adalgnál, kimerüléseknél és bőrbajoknál. Egy kocka ára 60 dinár, egy kompress 140 dinár, elegendő körülbelül egy havi kúrára. Kapható *Subotica*n minden gyógvtárban és drogériában, *Somborban* a főraktár *Soos* Antal patikájában van, de kapható most már a Voivodina minden patikájában és drogériájában. — Póstyén télen át is nyitva van és naponként 40—70 óh koronáért teljes kezelést kapható. Bővebb felvilágosítást díjtalanul nyújt *Pelikán* Lipót, V.-Beeskerek.

— **Fogászati műtérmet** a napokban újból megnyitott. *Dentist* Krausz Imre.

— **Sikkasztás ürügyével: vesztegetés.** Budapestről jelentik: *Fauszt* Walter, a *Vox Radio R. T.* hivatalnok a részvénytársaság részére érkezett tizenöt láda rádiókészülék elvámolásánál a rendes illetéknél 50 millió koronánál nagyobb összeget fel a társaság pénztárából. Főnökének azt állította, hogy az egyik vámfőtisztet kellett az ötven millióval megvesztegetni, hogy az árut gyorsabban behozhassa. Vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy *Fauszt*nak ez az állítása valótlan volt. *Fauszt* *Walter* letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG

Tizenötezer munkás munkanélkül

Kormányintézkedéssel kreálnak újabb munkanélkülieket

Az általános gazdasági pangást s az egyre növekvő pénzihiányt azok is megérik, akiknek akkor sem jut bővében a földi javakból, amikor nincs pénzihiány.

A Vajdaságban egyre nő a munkanélküliség. Savkov Lázár, a vajdasági munkafelügyelőség vezetőjének közlése szerint a Vajdaságban ez idő szerint

1500 fémmunkás,
350 szabómunkás,
450 molnár,
250 pékmunkás,
1500 famunkás
5000 gyári munkás s

3—4000 egyéb munkás van munkanélkül. A kőműves munkások 75 százaléka egész éven át munkanélkül volt.

Amilyen megdöbbentők ezek a számadatok, ép annyira megdöbbentő, hogy nem a munkaalkalmak szaporításával igyekezzenek segíteni a munkanélküliségen, hanem a külföldi szakmunkások újabb megrendszabályozásával. Egyetlen vállalat sem alkalmaz drágább és kevésbé megbízható külföldi munkást, ha az helyi munkással pótolható.

A munkanélküliségen többet segítene, ha az állam pontosabban fizetne a vele szerződéses viszonyban álló vállalatoknak, mintha rendeleteket hoz a külföldi munkások ellen s ezzel speciális ismertetést igénylő gépeket állít meg s munkáalkalmakat tesz tönkre. Ennek ellenére a munkafelügyelőség vezetőjének közlése szerint azok a külföldi munkások, akiknek a belügyminisztériumtól letelepedési és itt tartózkodási engedélyük is van, elbocsátandók, ha a munkaadójuk szeptember 23-ig nem kért külön szociálpolitikai miniszteri engedélyt, hogy az illetők munkában maradhassanak.

A helyzet tehát az lesz, hogy a munkanélküliség megszüntetése érdekében munkanélküliekké tesznek munkában lévő embereket, akiket — mert itt tartózkodásukra engedélyük van, — ki sem utasíthatnak.

Az elhibázott intézkedéssel szemben vajmi sovány vigasz, hogy a munkafelügyelőség a külföldi munkásokkal szemben kiadott ezt a rendeletet, — ígérete szerint, — liberálisan hajtja végre.

Még egy sikeres módját találták ki a munkanélküliség elleni küzdelemnek, az Inspekciójára Rádáról szóló törvény szerint minden műhely számára telepengedélyt kell kérni.

Mint hogy a magyar ipartörvény szerint erre nem volt szükség, igen sok ipartelep, műhely működik telepengedély nélkül. Ezeket most sorra bírságozzák. Hogy ez mennyire emeli a munkaalkalmak számát, mondanunk is felesleges.

Angliában munkanélküli segélyeket fizetnek, — nálunk rendeleteket gyártanak.

Az állami cukorgyárak a kartell mellett

Beogradból jelentik: Kulovec földművelésügyi miniszter magához hívatta a két állami cukorgyár igazgatóit, akikről felvilágosítást kért a nemrég megalakult cukorkartellre nézve. A csukaricai állami cukorgyárat Gyurgyics Velimir, a beljei gyárat Battisztini Arangvel képviselte a miniszter előtt. Akinek elmondották, hogy az, amit a közvélemény kartellnek nevez, nem más, mint az ország nyolc cukorgyárának egyezsége az eddigi észszerűtlen termelési mód megszüntetéséről. A termelés észszerűtlensége a gyárak véleménye szerint abban nyilvánul meg, hogy az idej cukorrépatermés és az előállított cukor mennyisége a múltévénél a négyszerese. A küldöttek felhozták még, hogy a rosszminőségű, vízenyős repából mázsánként legfeljebb tíz kilogramm cukor készíthető és a gyárak ezal-

tal is vagonként tíz-huszezer dinárt veszítenek. A szabad verseny továbbfolytatása — mondották — biztos bukást jelentene az ország cukoripara számára és ezért a gyárak egyezsége kötötték, hogy a cukor árát szigorúan az import-paritáshoz fogják szabni, de bent az országban a cukor kilogrammját ötven parával az import-paritás alatt fogják árusítani. Végül kiemelték, hogy az állami cukorgyárak az egyezség felmondásával saját romlásukat idéznék elő, mert sokkal kevésbé versenyképesek, mint a magánkezekben lévő gyárak.

A földművelésügyi minisztérium még nem döntött arról, hogy megengedi-e az állami gyáraknak a kartellben való részvételét. A beogradi drágaság elleni bíróság viszont, mint ismeretes, már lépéseket tett a hatáskörébe tartozó csukaricai cukorgyár ellen, amelyet, éppúgy, mint a többi cukorgyárat, a külföldi konkurenciától magas behozatali vám védelmez.

Starakanizsa villanyvilágítása.

Szarakanizsáról jelentik: A város kezelésében lévő villanytelepet, amely a közönség szükségleteit nem tudja kielégíteni, magánvállalatnak akarják átadni. Eddig az Első Gőzfűrészt r.t. és a Tisza-malom adtak be ajánlatot. A város a legközelebbi közgyűlésen fog dönteni az ajánlatok felől.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. november 2.

Zürich 7.55.
Budapest deviza 1099—1103, valuta 1079—1100.
Berlin deviza 606½—609½, valuta 601—605.
Bécs deviza 1028—1032, valuta 1022—1028.
Prága deviza 48.75—49.25, valuta 49.05—49.55.
Newyork 155½.

Zürich, nov. 3. Zárlat: Beograd 7.55, Páris 27.30, London 23.59, Newyork 519¼, Brüsszel 25.10, Milánó 22.65, Hollandia 205.10, Berlin 124, Bécs 73¼, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 100, Budapest 680, Bukarest 2.90.

Beograd, nov. 3. Zárlat: Páris 3.60—3.62, London 313.90—314.50, Milánó 2.99—3.0250, Newyork 68.50—69, Genf 13.25—13.31, Prága 2.05—2.06, Bécs 0.975—0.987, Budapest 0.925, Bukarest 39, Szófia 52.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 3. Csendes irányzat mellett mérsékelt forgalom. Buza bácskai 370 dinár. Zab 270 dinár. Liszt 0-ás GG. 575 dinár, 0-ás G. 550 dinár, 2-es 485—490 dinár, 5-ös 435 dinár, 6-os 368.50 dinár, 7-es 320 dinár. Tengeri bácskai decemberi 175 dinár, szárított 285 dinár, bánáti decemberi 209 dinár, szerémi csöves 167 dinár, szárított 245 dinár. Bab 440—445 dinár. Korpa 167.50 dinár.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 3. Bőséges áru kínálat mellett lanya irányzat. Buza 455.000 korona, rozs 412—415.000, csöves tengeri 180—182.500, takarmányárpa 410.000, új zab 390.000 korona budapesti paritásban.

Chikagói gabonatőzsde, nov. 3. Buza prompt 2. min. 148.5, Buza prompt 3. min. 147, Buza decemberre 140.5, Buza májusra 146.25, Buza júliusra 132.5, Teng. prompt. 2. min. 115.25, Tengeri decemberre 105.5, Tengeri májusra 109.125, Tengeri júliusra 109.75, Zab decemberre 48.75, Zab májusra 53.5, Zab júliusra 51.5, Rozs decemberre 118.125, Rozs májusra 120.7.

Newyorki gabonatőzsde, nov. 3. Buza őszi vörös 158.25, Buza őszi kemény 150.75, Tengeri 119, Liszt-sp. w. cl. 675—725. Az irányzat nyugodt.

Budapesti értéktőzsde, nov. 3. Nagy üzlettelenség mellett lanya árfolyamok. Zárókurzusok (ezer koronákban): Angol-magy. 47, Bosny. agrár 53, Földhitel 195, Hazai 123, Szlavon jelz. 60, Magyar Hitel 425, Osztrák Hitel 163, Leszámitoló 61, Keresk. bank 1030, Belvárosi 28.5, Egyes. főv. 90, Pesti hazai 2825, I. Magy. Bizt. 6250, Fonciére 136, Concordia 34, Gizella 68, Beocsini 800, Ált. közséhib. 2875, Salgó 482, Urikányi 755, Athenaeum 89, Ganz Dan. 2015, Ganz vill. 1060, Rimamurányi 121, Schlick 44.5, Baróti 2.2, Délicukor 455, Izzó 725, Temesi szesz 205.

SPORT

Külföldi futballeredmények. Bécs: Rapid—Vienna 2:1 (1:1). A Vienna védelme csődöt mondott. Simmering—Hakoah 1:1 (1:1). Erős küzdelem, egyenlő ellenfelek. Slovan—Wacker 1:0. Prága: Slavia—Amateur (Bécs) 1:1. A bécsi csapat szép játéket produkált. Legjobb embere Schaifer volt. Sparta—Zidenice 5:2. Brünn: Blue Star—WAF (Bécs) 0:0. Fürth: Sp. Fürth—Wacker (München) 0:0. Antwerpen: Belgium vál.—London vál. 2:2 (2:1). A londoni csapat, amely előző napon Páristól 3:1 arányban kikapott, szépen játszott. Amsterdam: Északhollandia—Délafrika 2:1. Nürnberg: FC Nürnberg—Teutonia 4:1.

Csak a szagos nő gusztusos!

Használjon tehát kizárólag **SEKO virágillatokat**

mert ettől nagyon szagos tehát nagyon kívánatos lesz

MI A SEKO?

Alkoholmentes telj. koncentrált leg-nemesebb tiszt. virágillat.

Elegán. nőgy. és ur. csak ezt használja.

Kapható: minden drogueriában, patikában, jobb üzletekben s fodrászoknál

Küldjön be 20 dinárt és kap bérmentve 1 üveggel bármely illatból.

ZETA R.-T. SOMBOR

Cimbalmozik

Moravetz cimbalom **ALBUMA** már megjelent!

Igazi meglepetés a cimbalmozók számára. Kiválógatott briliáns darabok gyűjteménye.

Mindenütt kapható.

Minerva Naptárakban

van a legtöbb olvasni való.
Minden naptár körülbelül
200 oldal terjedelmű.

OSRAM
ÉGŐT
vesz és használ az egész világ

OSRAM
felirást kell a villanykörtén látnunk

OSRAM
NITRA

NYILTÉR.

Die gefertigte Kultusgemeinde sucht zum sofortigem Eintritt einen guten

Kantor

der zugleich den Religionsunterricht in der Volks- und höheren Volksschule erteilen und Schächter sein muss. Gefordert wird geschulte Stimme und Kenntnis der kroatischen Sprache.

Gehalt 24.000 Dinar und 3 Klafter Holz jährlich, Wohnung mit Garten und cirka 3 kg. Fleisch wöchentlich Schechite.

Den schriftlichen Gesuchen sind Zeugnisse über Qualifikation und dergleichen beizulegen und werden den zum Probevortrag Berufenen die Reisespesen ersetzt.

Israel. Kultusgemeinde
Donji-Miholjac (Slavonien).

8370

Hirdetmény.

A sombori róm. kath. kegyuribizottság közhirre teszi, hogy az 1925. évi hitközségi adó kivetési lajstroma az egyházi vagyonkezelőség hivatali helyiségében (róm. kath. plébánia épületében) folyó évi november hó 15-én közszemlére tétetvén ki, azt az adóköteles hívők hétköznapiokon d. e. 9—12, d. u. 3—5- vasárnap- és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig betekinthetik.

Az esetleges felszólamlások bezárólag folyó évi november hó 24-ik napjának d. u. 5 órájáig jelenthető be írásban vagy élőszóval a megjelölt vagyonkezelőségnél

Sombor, 1924. október 31-én.

Dr. Veszelyovszky József
bizottsági elnök.

8354

Mélyen tisztelt hölgyközönség, szives tudomására adom, hogy külföldi tanulmányom befejeztével Subotican, Baron Ruziceva ul. 4 (Fehér-házban) f. hó 28-án

női divatszalonot nyitok

a legújabb külföldi szabás-system szerint.

Elsőrendű női- és férfisegédeket ugyszintén tanulókat felveszek.

Szives pártfogásukat kérve maradok

8355

Licht Endre
technológiát végzett női szabó.

Tisztelt üzletfeleim! Érttesitem, hogy üzletemet, papir engross és Piatnik játékkártya raktáramat házamba, Sene ul. 9. sz. alá helyeztem át.

Bedő Ferenc
Trafika Bedő

8356

és Vojvodina papir engross.

ELADÓ BIRTOK

Novi-Beő határában 110 hold prima szántóföld, össze gazdasági épületekkel, örökáron eladó.

Felvilágosítást ad König Andor N.-Beőj (Banat)

8362

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám vadászati cikkek nagykereskedésben szerezhetik be

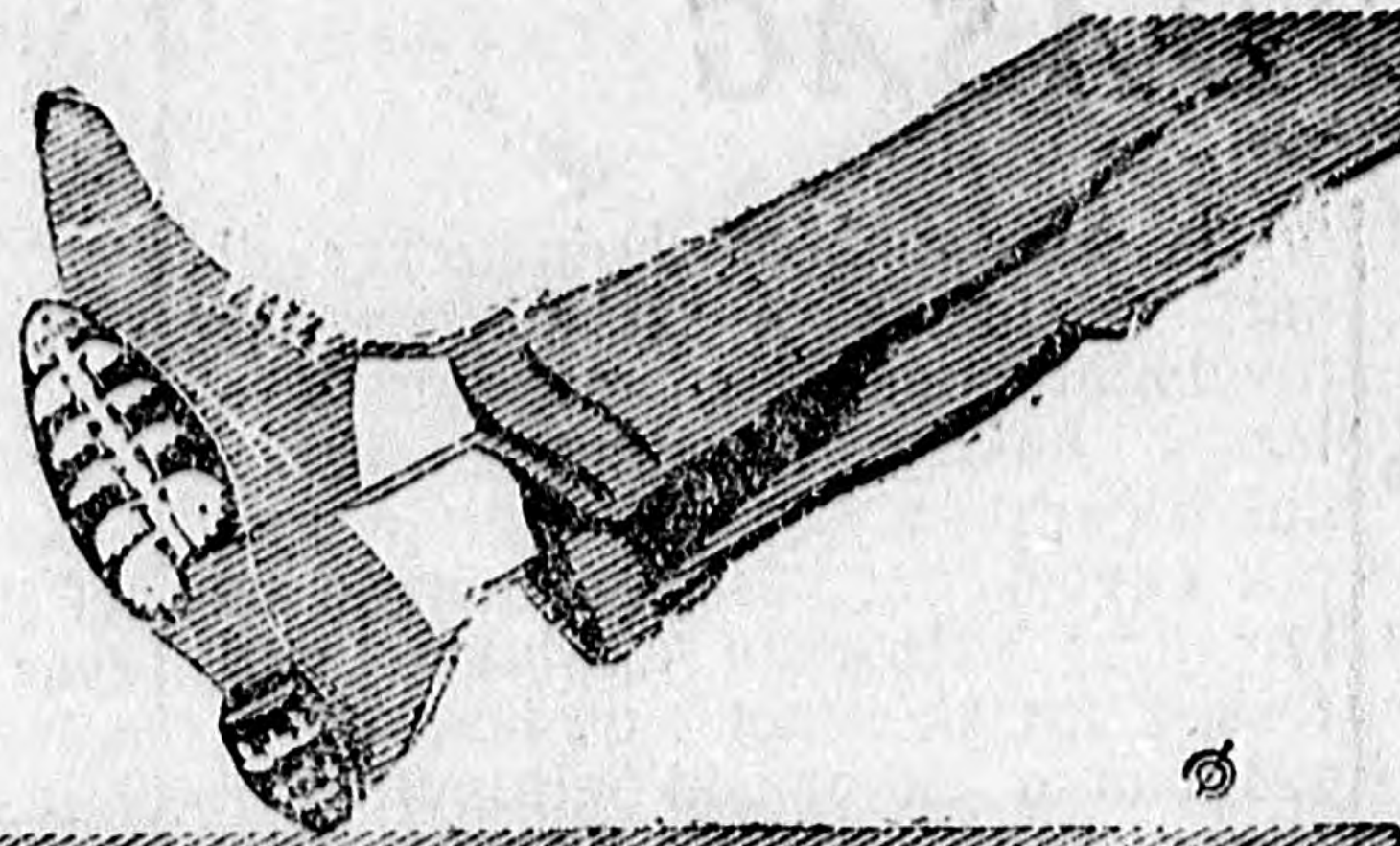
Az ország legjobb felszerelt vadászati szaküzlete

Óriási raktár Óriási választék!

Janzen Fils & Co. Lüttich
Ancien Etablissement Pieper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich
I. P. Sauer Suhl
M. Ogris Ferlach
gyártmányú fegyverekben.
Raktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben, s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen. Villanyerőre berendezett modern puskaműves műhely elsőrangú külföldi fegyvermester vezetés alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást, brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

PALMA KAUCSUK SAROK ÉS TALP

7280

ruganyos, zajtalan járást biztosít. Kiméli lábait, cipőit és tartósabb a bőrnél!

Amelyik nap

a negyedévi előfizetési díj hozánk beérkezik, attól kezdve napja 3 hónapra át a **Bacsmegyei Napló-t** srészt vesz a sorolásban. Nyerhet 1 hold földet

TÖLGYFA-PARKETTÁT

ajánl nagyon ruganyos

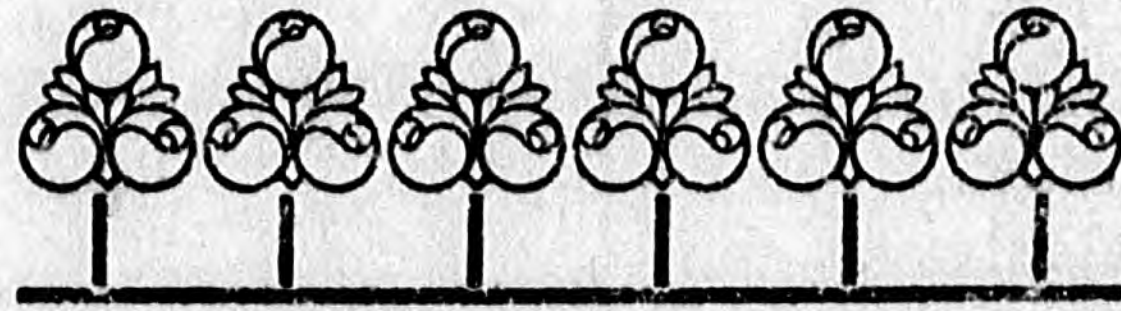
Atlas d. d. Novisad

JOS. J. ROŽE

TRGOVINA VOĆEM, PERADI ITD. NA VELIKO MARIBOR ALEKSANDROVA CESTA 330 (POČHOVA)

Dobavljja Jabuke u sanducima ili na vagonu, te svaku količinu

1988

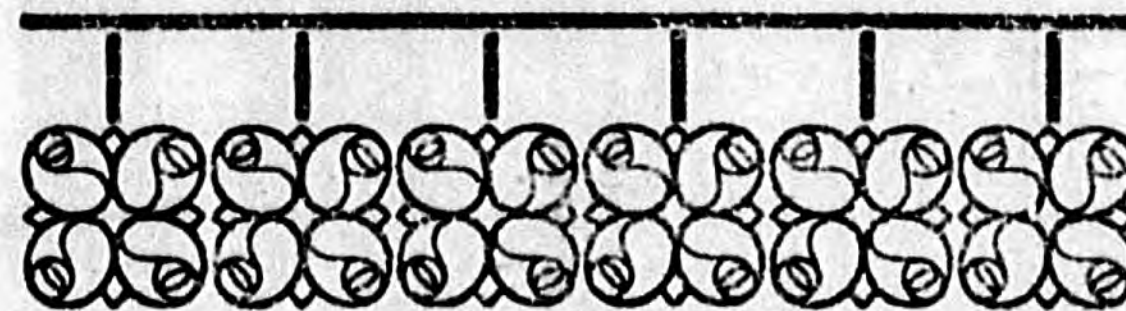
NEMESITETT, MAGASTÖRZSÜ 2 ÉVES

RÓZSAFÁK

A LEGSZEBB FAJOKBAN, LEGJUTÁNYOBB ÁRBAN KAPHATOK

GOSER ANTAL

MŰ- és KERESKEDELMI KERTÉSZ SOMBOR, KRALJ PETRA ULICA 46.

8294

Két alföző és egy finomító legény

azonnali belépésre kerestetik. Csak nőtlen SHS állampolgárok pályázhatnak.

Spiritusfabrik, Beograd. Postafach 226

8363

ELADÓ VILLAMOSÁGI ÜZLET

Bácska egyik legforgasabb városában egy 10 év óta fenálló virágzó villamosági és mechanikai üzlet, komplett felszereléssel és árukészlettel, elköltözés miatt eladó.

Cim megtudható: INTERREKLAM D. D. vezérigénynökségénél SUBOTICA, Vojnoviceva ul. 7. 8345

"VASKO"

Kereskedelmi és bizományi Iroda

Városi bérpalota Subotica Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, ipari, iparvállalati és részvényársasági könyvelést, ellenőrzést, felülvizsgálást, lezárási tétlár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ázatára kiterjedő biztosításokat

Átvesz kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok könyveit és ügynökségeit

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak pénzügyi vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körül összes munkálataikkal

Egy régóta bevezetett VENDÉGLŐ

Slavóniában, teljes leltárral 30.000 dinárért

ELADÓ. A raktáron lévő áruk, kellő biztosíték mellett részletfizetésre is átadók. Cim:

Schmolka hirdetőirodában Novisad, Futoški p. 2.

Din. 22.000.000

kerül kisorsolásra november 6—26-ig az állami osztálysorsjátéknál:

Főnyeremény:

Din. 1.000.000

1/1 sorsjegy ára Din. 400.— (utánfizetéssel)
1/2 " " " 200.—
1/4 " " " 100.—

Sorsjegyeket Din. 3.— postaköltség ellenében vidékre is küldünk.

Főelárusítók:

Lepedat i Jovanović Subotica

8274

ZETA Szagos az utca ajtóra járok, Mert SELCO virágkivonatot használok.

1 üveg ára 20 dinár

Kapható:

Ibolya, gyöngyvirág, heliotrop, orgona, rózsaszilva, ban minden gyógyszárban drogeriában, jobb üzletben

SOMBOR

Belváros közelében főház 25.000 dinárért eladó. Szoba, konyha, melék helyiségekkel, nagy szőcs kerttel. Lakás cseréjében beköltözhető. Közvetítő díjaztatnak. Kérkezni tulajdonosnál. IV. Manastirska ul. 1. Csonka Dániel. 576

Somborban 2 szoba melék helyiséggel, üzlettel, italmérséssel és teljes berendezéssel azonnal eladó. Bővebbet Sombor, Preradović utca (Géza u. 34. 8373

Teslicai Retorta Faszén
Bácskai Képviselet:
Ludwig Hubert Novisad
Željeznička ulica 19
3837

Azonnali megyére keresek egy jóarban levő térszadagaszögépet 100-120 kg. liszt feldolgozásához. L. Devit Arth. Ruski-Krsto. 563

Eladó egy utonnan alkalított, 8 HP Schutlevort-csöplőgarnitúra, kifogástalan állapotban. drb 6 HP Ruston-kazán, Heli-csöplővel, 1 db 35-40 HP Dürkop-tractor és egy 65 HP amerikai tankrendszerű traktor. Novoth József, Bajmok. 8287

KISS ZÁLOGINTEZETE
mindenfélé érték tárgyak kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt c'rika 500 meter sötétszürke finom papjűsövet, szállításv. v. férfi, női ruclán és tékabátnak való. Ékszerel, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyak állandóan olcsónéladatnak, Subotica I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5692

Budapesti Piatnik
Játékkártya
magyar és orosz, gyári árban kapható a „Deniko“ trafikban. Szállítási díjra is utánvét mellett 6108

KÜLÖNFÉLÉ

Szállítási díjra is utánvét mellett 6108

Beltéren butorozott szoba kiadó. Bozova u. 8. 8384

Elegáns kosztüm ötszáz, utcai ruhát kétféle, pongyolát száz koronáért készítenek. Badaličeva (Asz-talos) ulica 5. 8336

APRÓHIRDETÉSEK

Legyűrü találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a hadóban. 8384

Butorozott szoba kiadó. Vilsonova ulica 34. 8348

Udvarhelyiség gőzfürdő uccában kiadó. Bővebbet Földes ruházetben.

Irodának alkalmas nagy üzlethelyiség kiadó. Voinovičeva ulica 5. Az Aleksandrova utca melékut-cája. 8367

Mielőtt a téli **TŰZIFA** szükségletét fedezné kérjen ajánlatot **Vujkovic J. és Tsa** cégtől Subotica Telefon 669.

Elcsorolnám 1100 milliméteres, kőművi Hefherr-Schranz-Claiton-Schutlevort-csöplőgépet egy 47 colos két-golyós csöplőért. Beszélni Janos. Temerin. 8369

Házaspár jobb *nyitkosztót* keres. Címeket e lap-hoz intézendők

Uricsalád teljes ellátást ad hivatalnokoknak. Címét kiadóba kér 34059. számra. 8374

Kertgazdaságnak valóban alkalmas 8 lécécsoma föld nagy lakóháznál és sok gazdasági melékkel. Reintzivalva melék kiadó. — Schosberger ügyvéd, Jovan ul. 2. 8358

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkel és galvánizál: KRAUSZ VELIKI-BECKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

Ingyen minden vállárlónak egy divatos sarka, aki ruhaszükségletét Földes Samu ruházetében Suboticán (varod-kávéház melék) vásárolja. Reklamám áram következők: Esőköntények D 450, férfiföltő D 650-től. Raglán 600 D. Borkabát 1100. Nőkabátok 690 Din.-tól. Gyermekruhák, leányköntények minden árban kis-csinnyben és nagyban.

Köleskása, prima minőségű, 100 kg-tól kezdve minden mennyiségben, a napi legolcsóbb áron beszerezhető. Ugyanott köles vagontételekben is kapható. — Fehér-malom, Senta. 8289

Két-három elegánsan butorozott lakás azonnal kiadó, esetleg konyhahasználattal Trumbičeva ulica 3. följára. 8322

Egy háromszobás lakás előszobával, teljes butorozattal rögtön kiadó. Tudakozni: Beni Béla, Nemzeti-kávéház, délelőtt 9-12, délután 2-5. 8328

Prima stáierországi válogatott almát vagon-tételekben átlánok. Ne mulassza el az alkalmat. Az több vagon szállítása vánt érdeklődik, személyesen tekintse meg nagy fordulón az alatti címhez: Aloiz Remic, Pravoograd, Slovenia. 8322

Kemény Herman v. helyhatósági állatorvos, lak: VIII. Ivana Antunovičeva ul. 4. telefon 29. **Legol-tási díjak:** Belterületen: 40 dinár. Kültérületen minden megkezdett óra után 40 dinár. — **Ótítási díjak:** Nagy állatok oltása darabonként 5 dinár. Sertések oltása darabonként 3 dinár. Baromfiak oltása darabonként 2 dinár. — **Marsékelt mütéti és szavotossági vizsgálati díjak:** Ingyenes állatorvosi tanácsadás és kórmegállapítás. — Szegénysorsu állattulaidoncsétek 25% kedvezmény. 8305

Uriember részére butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 8270

Kankónál (gennyes nyás-nál), huyesóbán amaknál a legjobbban vannak a már 18 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Egy doboz ára 20 dinár. Kapható minden gyógy-szertárban és drogériában. Különben postai szétküldés. Blum (Illés) gyógy-szertár, főpostával szem-ben. 5463

Zongorát, pianinót, áon-napos részletfizetés fel-tételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy vá-laszték új angol és bécsi szerkezetű, valamint átí-tzott zongorákban. Kain hangszórnagykereskedő Subotica, városi székház.

Cipő-különlegességek mérték után legolcsóbban kaphatók Markottnál Novisad, Miletičeva (Kenyer) u. 15 4275

Gummi bélyegzőt bármilyen nyelven készít Mol-nár József Subotica, Fran-kopanska ulica 25. Meg-rendeléseket a Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

SPITZER LAJOS

SZÖRMENAGYÁRUHÁZÁBAN SUBOTICA

4715
NAGY KIÁRUSÍTÁS

KEZDŐDIK SZÖRMEÁRUKBAN KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

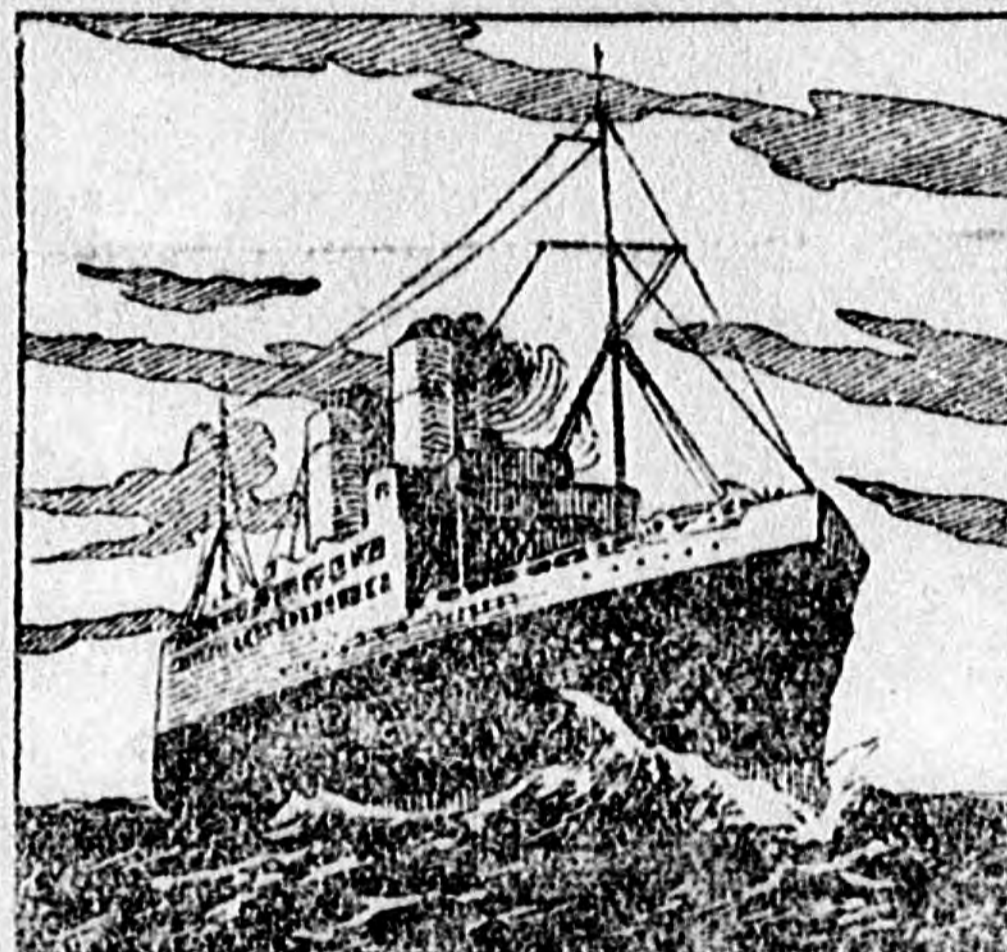

COSULICH LINE

Gőzhajózási Társaság

FRANCESCA gőzhajó **SANTOS**-ba és **RIO DE JANEIRO**-ba (Brazília) továbbá **BUENOS AIRES**BE (Argentína)

ez év november 19-én indul **TRIESTBŐL**

Az utasoknak 3 nappal a gőzhajó indulása előtt jelentkezniök kell Triestben, ahol ingyenes lakásban és ételmezésben részesülnek.

Belvedere, naftára, ujonnan berendezett gőzhajó hazai kikötőből, **Spiltből** ez év december 4-én indul

Santosba és Rio de Janeiro (Brazília) továbbá **Buenos Aires**be (Argentína)

Az utasok 3 nappal gőzhajó indulás előtt jelentkezzenek a társaság vezérigynökségénél Spiltben, Dioklecianova obala 2, ahol díjtalanul gondoskodnak lakásukról és ételmezésükéről. Minden felvilágosítással azonnal és díjtalanul szolgál a **COSULICH LINE** Vezérigynöksége az S. H. S. részére.

DRAŠKOVIĆ J. G. ZAGREB, ČESTA BR. 2. — TELEFONSZÁM 24-98. valamint a fiókigynökségek:

- Beograd: Balkanska ulica 25.
- Ljubljana: Kolodvorska ulica 30.
- Sušak: Karolińska Česta 161.
- Spilt: Dioklecianova obala 2.
- Sibenik: Metkovity, Gruž.
- Vel.-Bečkerek: Kralja Petra trg 4.

8336

Nyilvános kérelem!

A „Bácsmegyei Napló“ nyilvánossága útján kérem igen tisztelt vevőimet, sziveskedjenek óriási raktárat megtekinteni. Saját készítményű kötött áru, valamint harisnya, kesztyű gyári áron.

Beck Jenő kötöttáru készítő

Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

ZSOLNAY KERAMIKAI GYÁRAK LERAKATA

Fayence mosdók
8282 Fayence klozet csészék
Fayence falburkoló lapok
Csehszlovák gyártmányú samott téglák s liszt
GYÁRI ÁRON RAKTÁRRÓL KAPHATÓK

„TERRA“
KERAMIKAI ÁRUK KÉPVISELETE S LERAKATA NOVISADON
Iroda s minta raktár: Futoški put 58 szám. — Raktár: Nagy Liman.
TELEFONSZÁM: 274.

HÁZASSÁG
Házasságot legközelebb körökben díszkörtelen elintéző. Közvetítő: Roda Subotica, Agina ul. 11. 8379

Képviselők
Kik a cipő, lábbeli és bőrtársulatoknál, drogériákban és illatszertáraknál jövevényeket, kerestetnek. „E” és „Tery” cipőkrem készítésére. Bizonyítványokkal ellátott ajánlatokat.
„Konička industrija” na A. Toma Company Ljubljana küldendő. 8355

FOGLALKOZÁS
Fräulein perfect Deutsches, Englisch, Klavier Französisch sucht Stellung in vornehmen Hause. »Sonnenland«. 8340

Fűszerkereskedőszék állást keres azonnali belépésre. David Benjamin Debeltiača. 8342

Önálló szabómunkások, kik bőrkabátkészítésben gyakorlatlaltal bírnak jelentkezenek. Pádes ruháizletben. Manka kiadatik helyben és vidékre. 8343

SALON-ZENEKAR VAGY QUARTETT KERESTETIK
Bővebbet: HOTEL SLOBODA SOMBOR 8371

Fahivatalnok, 12 évi praxissal bír. Állást keres november 15-iki belépésre. Szíves megkeresést »Szorgalom« jellegű kiadókba kér. 8349

Társat keresek utonnan berendezett iómeneteli modern költözéshez 100.000 dinár tökével. Cim a kiadókban. 8347

Elegáns és egyszerű ruhák
gyorsan, pontosan és olcsón készülnek az új női és gyermek divatsalonban
Sombor 8368 a gimnázium mellett, Dr. Laze Kostića ul. 3. l. em.

Kifutó felvételt. F. Kovács i. drág. 8350

Kiszolgáló-lányok a rövidáru szakmában. Jó fizetéssel felvétetnek. Cim a kiadókban. 8348

Tanulóleányt felvessz »Jelena« női és gyermek divatterem Subotica. Aleksandrova ulca 11. 8339

ÉKSZEREK és ÓRÁK
szállított áron kaphatók
ÁDÁM
ékszerész
Rudićeva ul. 6. Sugár h.

Magyar vagy német házi-kisasszony kerestetik, ki kézimunkához ért. Közélebbit Nemzeti i Drug fűszerüzletben. 8278

Jó családból származó egy gyermekes izr. házaspár azonnali belépésre állást keres. Beszélnek szerbül, románul, németül és magyarul. Jó fizetéssel. Raktárnoknak, kateleone, vagy utazónak baromfi és tojás-üzletben. mindezekben járatos. Ajánlatokat »Lózungo« dolkodásu jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 8377
Apalónót felvessz Dr. Heiszler S. sanatorium Subotica.

RUM és LIKOR
ESSENCIAK
LANDAUER
DROGERIÁBAN

Pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást keresek. — Csonka Dániel nyugdíjazott munkabiztosító pénzbeszedő, IV. Manastirska ul. 1. 8375

Ma-jongot tanítani vidékre is hához megtek. Szíves megkereséseket a kiadóba kérek. »Ma-Jong« jelige alatt. 8262

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

ORVOSI MUSZEREK TENNER
a külfölddel versenyképes áron csakis optikus és orvosi műszerésznél, Subotica. Az általános praxissal teljes felszerelés. Kérjen részletes árajánlatot!

A rövidáru engross-szakmában tökéletesen perfect csakis komoly elsőrendű utazók, kik a Bácska és a Szerémségben jár be vannak vezetve. Munkozzanak. A rövidáru engross-szakmában teljesen perfect, megbízható segéd, aki a helybeli kereskedőket már látogatta és irodai munkára alkalmas, felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 8366

VÉTEL-ELADÁS
Drótkötél, ul. 400 m. hosszú 18-as utányosan eladó. Klam Jenő, Vel. Kikinda. 8183

Gazdasszony, intelligensebb, jól főző, szorgalmas, megbízható. Gazdaságot kedvelő felvétetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 8321

SEPRONYÉL kemény- és puhafából minden méretben és színben. Csak nagyban Schiller Mihályval, Nova-Kaniza. 8169

Megérkeztek a legújabb

párisi és bécsi modellek

Beer Bécsi üzletében Kaszinó épület

Kalapok már 80 din-tól kezdve kaphatók

Háló, ebédszobatorok utányosan eladók Palicson. Bővebbet a gyógyszerárban. 8334

Eladó jókarban lévő komplett hálószoba, ebédlő, székek, sztalok, függönyök, diványok stb. — Zrinjski trg. (Széchenyi tér) 26. Délután 12—2-ig. 8381

Pólvahuzató, csecsemőnek való szobakosár, himzett függönnyel, mosdóra felszerelhető pólvahuzató, polcsón eladók. Cim a kiadóban. 8355

Olcson eladó 8 HP Ruszton eséplő garázura, jógaskerekes, Horváth Mátvás. Bako-Petrovoselo, 1141. házszám. 8368

Textilkereskedők figyelmébe!
ÁGYTERITŐK és ABROSZOK
plüssel, levele (satingarniur, mit plüss) kaphatók
GARDIO vállalat
Sombor 8115
Kérjen árajánlatot.

Fatármentő nagy közszében jófajalmu rőfosüzet azonnali eladó. Cim a kiadóban. 7983

Asztaltűzhely két nagy sütővel, vörösréz viztartállyal vendégőrsnek, kifőzősnék, erős kivitelben. Filip Jakubnál Starakaniszán eladó. 8360

Sentán egy vendéglő, forgalmas áron, a város központján, 3 szoba berendezéssel együtt kiadó. Bővebbet Bergl Jakab Senta

PAPIRÁRUK
író-, csomagoló-, másoló, ártó-, indigó- és carbonpapír
ÍRÓSZEREK
és irodalmi felszerelési cikkek
GYARI ÁRBAN
Neumann Mór
Subotica, Jelačićeva ul. 1.
Alapított 1881-ben

Eladó 3 járatú gőzmalom jó buzetermő vidéken családilokok miatt, üzembelen is megtekinthető. Virámalom. Bezdán. 8357

Eladó egy gumikereket, ul fiaker, hozzá négy vasráfos kerék, két lóval és ul számmal. Ledenszki Ivan, III. Bunjevačka ul. 116. 8378

SZTIPICS ÉTERME
Strosmejerova ul ca 12 sz.
Nagy választék elsőrendű ételekben, mérsékelt árak, utazó, hivatalnokok, újságíró uraknak jó választék kedvencémeny!!!

Tömeges előállítását. bádogból vagy más fémből géppel olcsón, szépen vállalkunk. »Metallum« jellegre kiadókba. 8331

Rézháló, ebédlő, frásztal, scheslon, nyképezőgép, hintaszék, előszobafal, hegyes, cimbalom, szőnyegek, eladók. Butorozott lakások kiadók. — Langhé, Agina ul. 11.

Bosnia
DIÓ
állandóan kapható minden tételben Baumgartner újszeseiél Bogojevo (Combos Bačka).

5 HP szívószemotor, kovács-fűrőgép és transmisszió eladó. Megtekinthető sentai villanytelepen. 8324

Praktikus amerikaiak félgömbölyű cipőt viselnek

Elegáns rámán varrott férfi cipő. Közkedvelt összes vezetőknél, akik súlyt fektetnek a kényelmes járásra. A cipő elsőrendű boxból van készítve, szilárd talppal és gummi sarokkal, elsőrangú kidolgozás, minden nagyság állandóan raktáron
Din. 369.—

Fiucipők 8-tól 14 éves korig, elsőrendű boxból készíve. Ez a cipő örömet szerez a gyermekeknek, mivel semmi fájdalmat nem éreznek benne. Minden szám állandóan raktáron
Din. 149.—

A HÖLGYEK TOVÁBB IS VISELIK

Szép és szolid spanglis cipő, prima lakkból. Hegyes fason, francia magas sarokkal. Csodásan szép formája kielégít minden kívánságot és elegánssá varázsolja a lábat
Din. 299.—

Izléses cipő, amelyet az egész világon viselnek úgy a korzón, mint a társaságban, elsőrendű anyagból készíve, alacsony bőr sarokkal és gummival
Din. 199.—

Bata
Subotica, Sombor, V.-Bečkerek, Novisad, Beograd, Osijek, Brod, Zagreb, Sarajevo, Dubrovnik, Skoplje